

Canarina canariensis

Tur til Tenerife

16.03-23.03.08

Echium wildpretii

Indholdsfortegnelse	Side
Deltagerliste	2
Tenerife	3
Dagsrapporter:	4
Søndag 16.03 fra Ole	4
Mandag 17.03 fra Bente og Anne	4
Tirsdag 18.03 fra Lotte og Inge-Lise	5
Onsdag 19.03 fra John og Annette	8
Torsdag 20.03 fra Karel og Knud-Erik	8
Fredag 21.03 fra Ida og Leif	10
Lørdag 22.03 Geologi på Tenerife fra Anders	10
Søndag 23.03 fra Ole	13
Dagmars dagbog	14
Blomsterliste fra Ole	33
Fugleliste fra Inger og Tyge	43
Kort over lokaliteter (cirka angivelser)	47

Redigeret af Dagmar Levisen og Lene Køhler

Nr.	Navn	Adresse	Postnr.	By
1	Peter Wind	Moesbakken 19	8410	Rønde
2	Ole Lyshede	Baunestien 3	2850	Nærum
3	Susanne Harder	Kronprinsessegade 70	1306	København K
4	Thøger Harder	Parkvej 24	4200	Slagelse
5-6	Lene og Peter Köhler	Kærmark 29	2650	Hvidovre
7	Inger Vedel	Dalgas Boulevard 58	2000	Frederiksberg
8	Thyge Enevoldsen	Dalgas Boulevard 58	2000	Frederiksberg
9	Harald Hansen	Spurvevænget 16	4700	Næstved
10	Kerstin Björkman	Langebakken 8	2960	Rungsted Kyst
11	Knut-Erik Sibblund	Fiskergata 4C	N-9800	Vadsø
12	Bjarne Green	Byvangen 2	5550	Langeskov
13-14	Claus-Ulrich og Jytte Leopold	Søndertoften 160	2630	Tåstrup
15	Ulla Knudsen	Vægtens Kvarter 267	5220	Odense SØ
16	Bente Lambertsen	Lergyden 1, Bred	5492	Vissenbjerg
17	Leif Wegge Laursen	Skovhaven 128	5320	Agedrup
18	Ida Bjerger Laursen	Skovhaven 128	5320	Agedrup
19	Lars Hansen	Solsortevej 29	4600	Køge
20	Elisabeth Schøning	Solsortevej 29	4600	Køge
21	Birte Uhre Pedersen	Burmeistergade 30.2tv	1429	København K
22	Dagmar Levisen	Prinsessegade 81.3	1422	København K
23	Anne Murmann	Grønland 31	8500	Grenå
24	Jette Andersen	Valby Langgade 165	2500	Valby
25	Elsebeth Bindslev	Degnehusene 2	2620	Albertslund
26	Ole B. Mathiesen	Degnehusene 2	2620	Albertslund
27	Annette Andersen	Fasanvej 3	4070	Kirke Hyllinge
28	John Mortensen	Fasanvej 3	4070	Kirke Hyllinge
29	Inge Ørsted Nielsen	Stenmøllen 32	2640	Hedehusene
30	Bente Olsen	Tornskadevej 38	8210	Århus V
31	Inge Lise Munzert	Rudemarken 9	2840	Holte
32	Mikael Landt	Rudemarken 9	2840	Holte
33	Inge-Lise Krylbo	Mørkhøjvej 144F	2730	Herlev
34	Lotte Wantzin	Sleipnersvej 16	4300	Holbæk
35	Nete Hein	Møllehaven 60	4300	Holbæk
36	Helge Nielsen	Rødkælkevej 9A	4300	Holbæk
37	Lis Johansen	Ågade 126, 1. tv.	2200	København
38	Ib Søderberg	Ågade 126, 1. tv.	2200	København
39	Dorte Kjøl	Mågevej 26	9000	Ålborg C
40	Terkel Arnfred	Mågevej 26	9000	Ålborg C
41	Anders Lykke	Egensevej 3	5700	Svendborg
42	Poul-Erik Møllerup Bøttern	Refshalevej 26, Bjklø 374	1440	København K
43	Karel Alders	Petersborgvej 61	9000	Ålborg C
44	Knud-Erik Andersen	Iholmvænget 10	5700	Svendborg
45	Birgit Petersen	Pilestykket 2	4000	Roskilde
46	Erich Petersen	Pilestykket 2	4000	Roskilde
47	Arne Krogh Clausen	H Drachmanns Alle 1 A	6700	Esbjerg
48	Lise Pentter	Egebækvej 136	2850	Nærum
49	Steen Lauritsen	Degneløkkevej 12	5300	Kerteminde
50	Ruth Nielsen	Astilbehaven 140	2830	Virum

Tenerife

Ud for det nordlige Afrikas vestkyst ligger en gruppe på elleve øer – De canariske Øer. Tilsammen dækker de et areal på 7.273 km². Øgruppen kan naturligt deles i to dele, en østlig og en vestlig. Mod øst ligger de ørkenagtige øer Fuerteventura og Lanzarote omgivet af fire småøer – Lobos, Graciosa, Alegranza og Montaña Clara. Mod vest ligger de forholdsvis store og frodige øer, La Palma, Hierro, Gomera, Gran Canaria og den største af dem alle Tenerife. De østlige øer er lave. Det højeste punkt findes på Fuerteventura, men når ikke højere end 807 m, mens alle de vestlige øer er bjergrige og betydeligt højere. De canariske Øers højeste punkt er Pico del Teide på Tenerife, der med sine 3718 m ikke blot er det højeste punkt på øerne, men også er Spaniens højeste bjerg. Her når man så højt op, at der ikke længere kan vokse træer på grund af kulden, selvom man befinder sig i subtropen. Netop på grund af de store højdeforskelle på Tenerife kan man opleve et væld af landskaber af vidt forskellig karakter. Her findes halvørken i de laveste områder mod syd, frodige dale med bananplantager på øens nordside, duftende fyrreskove og fugtige laurbærskove i højderne og øverst oppe et bart vulkansk klippelandskab omkring Teide, som ofte er snedækket.

Tenerife har form som en trekant og dækker 2.057 km², det vil sige et areal på størrelse med Lolland, Falster og Møn tilsammen. Navnet Tenerife er en moderne form af urbefolkningens (guanchernes) navn for øen. De kaldte den "Tenerefiz" der betyder helvedesøen! Dette navn, der blev til vore dages navn for øen, er tidligere blevet tolket sådan, at det betød "snebjerg" men denne fortolkning er givetvis forkert. Guancherne har sikkert opfattet øen som et helvede på grund af talrige vulkanudbrud. I de sidste tre hundrede år har der med sikkerhed fundet i alt seks vulkanudbrud sted på Tenerife. Der er stadig vulkansk aktivitet i undergrunden, men faren for et nyt og stort udbrud anses for at være minimal.

Tenerifes landskaber er præget af den vulkanske oprindelse. Mange steder ser man enorme vulkankegler. Især på kystsletten mod syd omkring byen Güimar er der nogle usædvanlige flotte og regelmæssige vulkankegler dannet af vulkansk aske. Et andet imponerende landskab, hvor man tydeligt kan se den tidligere vulkanske aktivitet, er Las Cañadas højt oppe på øens midte. Her er der et kæmpemæssigt vulkansk krater, ikke mindre end 20 km i omkreds. Siden opstod der vulkaner inde i calderaen, som et sådant sammenstyrtet krater kaldes. De største af vulkanerne inde i Las Cañadas er Pico del Teide (3818 m) og Pico Viejo (3103 m). Men der findes også mindre udbrudscentre som Moñtana Blanca (2750 m). I Las Cañadas kan man flere steder se lavastrømme, der er så relativt nye, at vegetationen endnu ikke har nået at få fodfæste.

De landskaber, man i dag ser på De canariske Øer, er ikke blot et resultat af vulkansk aktivitet. Gennem årtusinder har vejr og ikke mindst vand eroderet klipperne. Især på de vestlige øer kan man se dybe, smalle dale, de såkaldte barrancos, som løber fra øernes midte ud til kysten. Disse barrancos er dannet ved, at vand gennem lange tider har slidt sig ned gennem klipperne. For enden af en barranco, der hvor den når kysten, finder man ofte en mindre strand, en playa. Den lille smule flade land, der findes på sådanne steder, har ofte været grundlag for placering af småbyer.

Planteverdenen på De canariske Øer er helt usædvanlig. Af de knap 1.700 vilde blomsterplanter, der vokser på de canariske Øer er ikke mindre end 470 endemiske. Alene på Tenerife er der mere end 100 endemiske plantearter. Den canariske flora har sin oprindelse i den flora, der i tertiærtiden fandtes i middelhavsområdet. Visse af de planter, vi i dag finder på øerne f.eks. drageblodstræt og laurbærtræerne, er fundet som fossiler i lag fra slutningen af Middelhavets tertiærtid. Denne flora forsvandt imidlertid fra middelhavsområdet, da istiderne begyndte. Store ismasser trængte ned fra nord, samtidig med at klimaet blev koldere. Også sydfra blev floraen trængt, idet det nordlige Afrika blev udtørret, hvorved Sahara dannedes. Havet lå beskyttende omkring De canariske Øer, og derfor undgik planteverdenen her de store påvirkninger, der udslettede middelhavsområdets flora næsten totalt.

Dagsrapporter

Søndag, 16/03/08 – afrejse.

Alle på Sjællandsholdet mødte præcist i lufthavnens terminal 2, nogle af os med slørede øjne, for sjældent måtte man så tidligt op. Makkerparrene fandt hinanden hurtigt, check-in skete hurtigt og problemløst, afgang var også præcis, og vi kunne nyde flyveturen, læse, blunde, se film. Landing var perfekt, og piloten måtte prale lidt: "Sådan sætter man xxx tons (husker ikke tallet) maskine ned". Bagageudleveringen tog nogen tid, men hvad! Vi skulle alligevel vente på jyderne en times tid. Vi blev vist til bussen, fik bagagen ombord og kunne nu i ventetiden tage forskud på frokosten – og der var dejlig kold fadøl i lufthavnen. Jyderne kom, bussen blev færdiglastet og af sted til et supermarked for at få drikkevarer til frokosten. Første stop (for man starter da arbejdet straks) var Punta Roja, Det Røde Bjerg, sydøst for lufthavnen. Lidt frokost og ellers de første botaniske indtryk. Efter en time videre til lokalitet 2, Montaña de Guaza, som belejligt lå på vejen mod vort kommende hjem i Los Gigantes. En time med yderligere indtryk og så på farten mod Hotel Tamaimo Tropical. Indtjekningen tog lang lang tid, men omsider kunne vi nyde den anden medbragte øl på verandaen. Nødvendige indkøb til morgendagens første måltider, aftensmad på restaurant og så tørne ind for at indhente lidt af søvnunderskuddet, for der var afgang kl. 9 næste morgen.

Ole L.

Mandag 17/03/08.

Vores første dag på øen, hvor vi lagde hårdt ud med en vandretur i Barranco del Infierno ("Helvedeskløften"). Efter morgenmaden i vore respektive lejligheder med udsigt til pølen, var der samling kl. 9, hvor vi entrede bussen og kørte sydover. Vejret var upåklageligt med masser af sol. Lidt i 10 nåede vi Adeje, hvor indgangen til kløften befinder sig i ca. 500 m's højde, så der skulle arbejdes for at nå derop. Gaderne var for stejle og trange for bussen.

Peter holdt en peptalk om turen og stedet. Vi var nogle stykker, der hjemmefra havde bestilt bøger, og disse lå til afhentning hos den lokale boghandler, der selvfølgelig boede halvvejs nede ad den gade, vi lige var aset op ad. Ned igen og op igen. Det kostede en del sved.

Vi var blevet delt i to hold og første hold entrede kløften, mens vi hentede lekturer. Andet hold blev lukket ind kl. 11. Der er streng justits med antallet af besøgende, der får lov at komme ind, for at undgå total nedslidning af området.

1. del af turen var varm, tør og støvet og vegetationen bar præg deraf: Aloe, Kleinia, Agave og Euphorbia var rigt repræsenteret. Her og der på ruten var der udsigtspunkter eller puste-ud-punkter, hvor der også med fordel kunne fotograferes. Pkt. 2 viste sig ydermere at gemme på snakkesalige lokale beboere i form af berberhøns, der i selskab med firben i alle størrelser villigt lod sig fodre med brød og ostegnallinger. Pkt. 3 meldte "1069 m/ 37 min." (højde o.h. og estimeret tid til udgangen). Jeg nåede kun lidt længere frem. Da jeg også havde meldt mig til frokosten på den lokale, var tiden nu så fremskreden, at vandfaldet måtte udsættes til en anden god gang (det skulle efter sigende befinde sig inderst i kløften). Så vi tog en varm, tør, støvet tur tilbage.

Undervejs opdagede vi, at der på Opuntia'erne (Figen-Kaktus) levede kolonier af cochenillelus, der ses som hvide, vatagtige plamager på kaktussernes led. Selve lusene er meget mørke, næsten sorte, og de indeholder et meget kraftigt carmoisinrødt farvestof, som bl.a. har været brugt medicinsk og til at farve læbestift med. Nu til dags bliver lusene ikke mere anvendt/høstet på Tenerife, men efterhånden som de kunstige farvestoffer blacklistes og ugleles, kan de naturlige jo komme på banen igen – hvem ved?

Frokost på restaurant Oteló lige ved indgangen. Vi kølede lige først med en tår øl.

Der blev, ud over blandet salat, serveret hvidløgsmarineret, stegt kylling med canariske, saltbagte kartofler. Ole og Peter drak lokal hvidvin, fordi Ole ikke kendte ordet vand. Udsigten over området var flot.

Efter en lidt langsommelig betalingsseance myldrede vi ned til bussen.

Næste stop: Punte de Honduras ved Las Eras. Nu var vi ude ved kysten, hvor der blæste en strid vind.

Området så ud til at være ”pyntet” lidt med vulkanske skærver, der var strøet ud over plateauet med lind hånd. Endnu et sted med nye vækster – nye navne, der var nok at holde styr på. Euphorbia balsamifera var der rigtigt mange af, dekorativt forgrenede, næsten helt flade, for at undgå vinden. Men også lokale former af Hjortetrod og Bukketorn m.fl. sås; nogle gange kunne man se familieskabet, andre gange måtte man nøjes med at sige: ”nå”.

På vej hjem i bussen kom et kranium af Kuhls skråpe på rundfart, Vi kunne tydeligt se dens besynderlige ”næsebor”. Disse fugle kunne også ses ude over havet trækkende op langs øen.

Hjemvendte kl. 18 skulle der fourageres, heldigvis var der gode indkøbsmuligheder lige omkring hotellet: DIA, et stort supermarked, Netto, som sådan en plejer at være og Delfin, der var lidt større end Netto. Hver havde deres forcer, så det var bare at finde den, man svingede bedst med.

Ud at spise aftensmad på en restaurant ved siden af Netto. Man rutter ikke med grønsagerne på disse kanter, men maden var i øvrigt udmærket.

Tørnede ind 22.30 oven på en god dag – men formen mangler noget i at toppe endnu – der skal trænes.

Anne & Bente

Dagsberetning fra Tenerife 18/03/08

Forfattere: Lotte Wantzin og Inge-Lise Krylbo

Dagens lokalitet: Laurbærskoven på Monte del Agua (vandbjerget) vest for Erjos.

Dette var den første tur ind på øen. Vi kørte op gennem dalen, igennem Tamaimo med udsigt ud over tomat- og bananplantager.

Det var overskyet og senere noget tåget i højderne.

Da vi nærmede os Santiago del Teide sydfra, dukkede de første afsvedne pletter op på bjergsiderne.

Hele vejen rundt om byen er skråningerne brændt (juli 2007). Især i den nordlige ende ser det slemt ud. Man har beskyttet selve byen, men få meter fra vejen er vinmarker og mandeltræer brændt. Kirken og kirkegården er uskadt, men ifølge Peter er Barlia-lokaliteten lige udenfor kirkegården brændt.

Vejen gik videre opad, vi skulle over passet Puerto de Erjos for at komme til den nordlige del af øen. Det var tåget, så der var ingen grund til at stoppe.
Langs vejsiden sås masser af lysende gule *Sonchus acaulis*.

Hverken chaufføren eller den danske guide Susanne havde tilsyneladende været på disse kanter før !?! Chaufføren var inde et sted og spørge om vej.

Vi fandt Erjos og blev sat af i byens sydlige udkant. Da vi steg ud, kunne man fornemme brandlugten i luften, selvom det var 7 måneder siden det brændte. Brandzonen slutter få km syd for Erjos. Silhuetterne af de brændte træer kunne ses på bjergsiderne mod syd.

Vi gik over vejen og ind ad en markvej. Botaniseringen startede straks og flokken blev hurtigt spredt over en lang strækning. Vejen gik først nedad og over et vandløb, derefter op og rundt om en knold. Udsigt var der ikke meget af, det var klamt og tåget.

Vejen var en ret bred jordvej, formodentlig anlagt for en del år siden, for vegetationen var veletableret på jord- og klippevæggen til venstre for vejen, med planter i bekvem højde.

Efter kort tid nåede vi antenneanlægget, hvis master kunne skimtes i tågen.
Her startede laurbærskoven, vi fortsatte ind i tågen og mørket. Ikke optimalt for fotografering.

Oven over vejen fortsatte skoven op over bjergsiden, trærødder hang og svævede på kanten. På den anden side af vejen fortsatte skoven nedad.

Med jævne mellemrum stoppede Peter op og fortalte på pædagogisk vis om laurbærskovens typiske planter.

Vi så et enkelt eksemplar af orkidéen *Gennaria diphylla*, den blev nærmest voldfotograferet.

Der var vejarbejde, man var ved at lægge en vandledning ned. Det foregik på den måde at en stor gravemaskine bankede klippen itu, derefter kunne en anden maskine grave en rende og røret kunne lægges ned. Vi kom til at gå et stykke i den gravede rende med røret, senere oppe på jordvolden. Vejarbejderne kiggede noget efter den sære flok som kom gående.

De mandshøje *Sonchus acaulis* var imponerende med de smukke gule blomster.
Se Inger Vedel's billede nr. 11 af Inge-Lise.

Der blev holdt frokostpause, det var godt med et siddeunderlag.

Fortroppen kom tilbage fra Emmerson's View, der skulle være ca. ½ time derud. Det var stadig tåget.

Ornitologerne meldte om duer, man havde set den ene due og hørt den anden.

Vi travede videre og mødte flere på vej tilbage.

Ved Emmerson's View var der ikke meget View, det var tåget, men der var huller i skyerne, så man af og til fik et glimt nedad. Vejen delte sig, man kunne komme længere ud.

Elisabeth gik derud og kom farende tilbage, hun havde set et flot skue af gule blomster nede i dalen. Vi gik derud. Af og til kunne man se igennem skyerne ned i dalen. Masser af gule blomster, formodentlig flere *Sonchus*. På kanten af klippen stod klynger af planter med gule blomster, ca. 20 cm høje.

Vi lå på maven og fotograferede. Se Ingers billeder nr. 16 og 17 af *Greenovia aurea*.

Nu var vi bagtroppen og det gik i rask trav tilbage. Tågen lettede og man kunne nyde udsigten.

Langt om længe kom vi ud af laurbærskoven igen og her var en rigtig flot udsigt. Vi blev ledt ad en spændende genvej ind i selve Erjos by. Masser af planter og botaniknørder langs stien, som førte forbi en hønsegård og en svinesti og endte lige foran kirken.

Til højre ad asfaltvejen og sydpå. Her ventede det meste af flokken i og udenfor for en lille bar.

Vi ventede længe på bussen. Det viste sig at chaufføren og Susanne havde ventet på en anden bar længere inde i byen!

Bussen kørte os tilbage ad samme vej. Op over passet, nu var vejret klart. Vi stoppede et sted. Herfra var en fantastisk udsigt ned over Santiago-dalen med Teide i baggrunden. Man kunne se flere småbyer og Santiago del Teide noget borte.

Fra udsigtspunktet kunne man tydeligt se, hvor ilden har hærget. Sortsvedne bjergsider, hvor der har været buske og træer. Nu kan man se de gamle landbrugs-terrasser. Sortsvedne gyvelbuske og mandeltræer med brændte mandler stod rundt omkring, men der var også friske grønne områder med lave urter. Mange agaver har overlevet.

Vi kørte gennem Santiago igen og stoppede ved Bodega Chinyero i udkanten af byen. Værten bød på smagsprøver af Ron Miel (rom med honning) og diverse ristede mandler og nødder. Man kunne købe vin og souvenirs. Tapas-restauranten og de kolde øller trak også. Der var en flot udsigt mod syd over blomstrende *Euphorbia*-buske mm.

Derfra via Tamaimo tilbage til Los Gigantes.

Dagbogsoptegnelser fra John og Annette 19/03/08

Ekspeditionen i dag førte os på en længere bustur nordover, hvor vi første gang standsede ved et udsigtspunkt og så Garachico, en malerisk beliggende lille havneby, grundlagt i 1496. Historien fortæller, at byen næsten blev udslettet af et vulkanudbrud i 1706, og set fra det højtliggende udsigtssted skal der ikke meget fantasi til at forstille sig det drama, der i sin tid har udspillede sig, når lavaen sydende og boblede gled ned ad bjergsiden.

Herefter fortsatte bussen mod Anaga, men vi fik ikke lov til at tage os en lille en på øjet, for Helge fik mikrofonen i hånden og underholdt os med spændende botaniske anekdoter. Således hørte vi bl.a. om en hans søgen efter sjældne orkideer, der udover at ende med nogle fine fund også førte til en dukkert i en mose. Undervejs så vi desuden et imponerende eksemplar af et drageblodstræ (*Dracaena draco*). I romertiden er dens røde saft, drageblodet, blevet anvendt til at fjerne hæmorider, cancer og anden galskab, men i dag lever træet en beskyttet pensionist tilværelse på Tenerife. På vej mod Punta Hidalgo kom vi

gennem nogle små byer, og her ”glemte” chaufføren et venstresving. Han forsøgte i bedste stil at manøvrere frem og tilbage i en snæver gade, og vi passager mærkede tydeligt det sydlandske temperament, da utålmodige bilister efter ca. 17 sekunder testede bilhornene. Hornene virkede udemærket, men ikke på situationen. Chaufføren fik heldigvis bussen på rette kurs.

Inden rejsen sluttede oplevede vi en stor fyrreskov, der er domineret af *Pinus canariensis*. Lokaltiteten er fredet med flere endemiske arter, og heldigvis er træerne yderst modstandsdygtig overfor ildebrande, som desværre har hærget mange steder på øen.

Skærtorsdag 20/03/08

Masca-dalen – Barranco de Masca

Et af turens absolutte højdepunkter, selvom hver dag nærmest bød på et sådant, men i al fald en af de mere anstrengende ruter.

'Kompass' vandrekortet angiver med rødt: ”Nur für Geübte”. En guidebog skriver ”Meget vanskelig tur – potentielt farlige ned- og opstigninger”, og Peter havde berettet, at der i stedet for en brændt træbro var ophængt et reb, som vi skulle klatre ned af.

Alt dette afskrækkede dog ikke de 31 af os som havde valgt Masca frem for den alternative, angiveligt lettere tur til Punta de Teno lidt nordligere.

Ved hotellet fordelte vi os i dag i to mindre busser. De små snørklede veje fra Santiago del Teide til Masca ville slet ikke kunne forceres af den store bus, og kun vanskeligt med de mindre busser. Før vejen blev anlagt for få år siden kunne byen kun nås ad æselstier – eller fra havet via barrancoen. Et par km før Masca holdt vi fotostop ved et udsigtspunkt. Nogen havde talt med familien derhjemme og kunne berette at det nu omsider var blevet vinter i Danmark med kulde og snefald. Det gjorde ikke den storslåede udsigt ringere at vide det.

Sidste års skovbrande havde efterladt sig synlige spor omkring og i Masca, palmerne var mange steder blevet til sortsvedne 'negerpalmer', som de lidt politisk ukorrekt blev benævnt. Mange af palmerne har vist ikke lidt alvorlig skade siden de skyder igen fra stammens vækstspids. Gamle terrasser af ukendt alder, som muliggjorde dyrkning af afgrøder på de stejle skrænter kunne stadig ses.

Også en del bygninger havde lidt større eller mindre skade. Det gjaldt også den i øvrigt velassorterede kiosk/restaurant, hvor vi kunne købe is, kaffe, øl, postkort, soltørrede figer m.m. og hvor de som brugte vandrestav og havde glemt den kunne forsyne sig med en sådan. Der var god tid til at lytte til sangen fra en kanariefugl og nyde nogle få dråber regn, mens vi ventede. Her mødtes vi med vor guide, han hed Dag, en rigtig skandinav med norske, svenske og danske aner. Han fortalte kort om Masca som nu har under 150 indbyggere, men årligt besøges af flere end 800.000. Masca er grundlagt af Tenerifes oprindelige befolkning, guancherne og består af flere dele bygget efter hvor der fandtes vand og har muligvis navn efter en guanchehøvding.

Foran os havde vi nu en tur på knap 4 km, men 600 meter nedad så Dag gav en kort instruktion i nedstigningsteknik for de som måtte have behov for det. Noget med at hoppe fra sten til sten på tåspidserne "som en ballerina". OK, vi vil prøve!

Så var der mandtal, ikke bare som vanlig, men ved navneopråb - der blev virkelig taget godt vare på os i dag.

Snart var vi ved den bro som ikke var der mere. Hurtigt indhentet af flere busfulde af utålmodige tyske og spanske turister, hvis eneste mål vist var at nå havet 600 m ned at dalen i den kortest mulige tid. 31 botanikere fra Danmark med fotoapparater, floraer og bøger til notater dannede en alvorlig blokering for disse hurtigløbere. Efter nogle minutter i en kø kunne den 'vanskelige' nedstigning kunne nu begynde 'en ad gangen ad det før omtalte reb. Det var nu ikke så slemt endda!

Et billede fra sidste år af denne bro er fundet på nettet på denne adresse:

<http://htmlhelp.com/~liam/Tenerife/Masca/Rafal-and-Tatiana-hiking.jpg>

Vel nede i den solbeskinnede barranco kunne vor vandring mod havet begynde, mellem flere hundrede meter høje vægge af basalt, aske og lava, bygget op lag på lag gennem mange millioner af år. Forvitrede og eroderede i groteske former i grotter og huler i klipperne omkring os.

Kl. 12:30 holdt vi frokost - nu med firbenfodring, de spiste åbenbart brød, troede ellers de var insektædere -.

Således vederkvægede fortsatte vi den sidste del af ruten. I vort sædvanlige botaniske tempo med stop ved alle de interessante planter og der var mange – blev turen næppe så anstrengende som forudset.

Kl. 16:00 var vi alle sammen på båden efter et kort ophold ved Masca strand, en rullestensstrand fyldt med olivinkrystaller.

På sejlturen hjem nød vi en kold øl og synet af de høje kystklipper Los Gigantes.

Karel og Knud-Erik

Fredag 21/03/08

Af Ida og Leif Laursen

Der holdt to busser og ventede på os - en lille og en mellemstor. Vi fik plads i den lille med Parko og Peter som guider medens Susanne og Ole guidede i den store. Kl. 09.15 blev kursen sat mod motorvejen og via kanten af La Laguna (den gamle hovedstad) nåede vi efter en time og tre kvarter ud på Anagahelvøen. Første stop var ved udsigtspunktet Pico del Ingles. Ud over den bjergtagende udsigt og myriader af andre turister sås i den nære forgrund bl.a. *Phyllis nobla* og *Pleiomeris canariensis*.

Efter et kort ophold fortsatte vi ad vejen på den smalle bjergkam. Peter var nu blevet klar over, at den mellemstore bus ikke kunne køre helt ud til El Chinobre, så ved El Bailadero stoppede den halvstore og passagererne indtog deres frokost, medens den lille kørte ud lidt øst for El Chinobre, hvor vi så spiste frokost medens den lille hentede de efterladte. Nu fulgte en pragtfuld tur gennem den dunkle laurbærskov. Terkel havde heldigvis været der før, så han fik opsat vejvisning ved den lille sti der førte op til udsigtspunktet. Mellem de drivende passatskyer var der igen betagende udsigter både mod nord og syd

Vi nåede det udpegede opsamlingspunkt en time før, vi skulle være der. Da vi ydermere skulle vente medens den lille kørte mellemstores passagerer frem til El Bailadero, besluttede Peter viseligt, at vi skulle begynde at gå frem mod vejkrydset, hvor den mellemstore ventede. Vandringen langs kørevejen gav ekstra botaniske oplevelser bl.a. *Isoplexis canariensis*. Gående nåede vi helt frem til vejkrydset, hvor vi entrede den ventende bus. Da vi troede, at alle endelig var samlede, gav Peters rutinemæssige optælling ikke det forventede resultat. Der manglede en, og det var Helge, der ikke havde kunnet stå for denne nye lokalitets muligheder. Det varede dog kun ganske få minutter før Peters eftersøgning gav positivt resultat.

Omsider kunne begge busser begive sig den lange vej til Los Gigantes. I en lang periode hørtes kun guidens og chaufførens indbyrdes samtale på spansk. Kort før ankomst blev det annonceret, at Thyge ville opsætte sin teleskopkikkert bag Netto, så man kunne se de i luften sejlene gulnæbbede Kuhl's Skråper. Mange benyttede sig af tilbuddet og fik i tilgift synet af La Gomera i det sene dagslys.

Lørdag 22/03/08

Af Anders Harling Lykke,

Geologi på Tenerife september 2008

Geologien på de kanariske øer har nær tilknytning til oceanbundsspredningen i Atlanterhavet. Denne kan forklares ved hjælp af pladetektonikteorien, som blev fremsat omkring 1965 af John Tuzo Wilson.

Teorien vakte jubel i geologkredse - masser af løse brikker faldt på plads, og nu anses teorien for at være lige så banebrydende for geologien, som atomteorien for fysikken og opdagelsen af DNA for biologien.

I følge teorien består jorden af en fast skorpe, som hviler på den plastiske kappe. Denne kappe opvarmes af radioaktive processer i jordens kerne, som sætter konvektionsstrømninger i gang - på

samme måde som i en gryde, der koger. De varme opstrømme opvarmer undersiden af pladerne, som derved udvider sig, og til sidst sker der et brud, som er starten på et nyt ocean.

På begge sider af bruddet afbøjes strømmene, så de løber parallelt med undersiden af pladerne og derved bærer pladerne bort fra hinanden. Hastigheden af dette er variabel, men i størrelsesklassen 2 - 35 cm pr år.

Oceanbundsplader og fastlandsplader

Hvor pladen er bristet strømmer varm lava op, som størkner og bliver til oceanbund. På denne måde kan man sige, at der eksisterer to typer af plader, nemlig oceanbundsplader med basaltisk sammensætning og fastlandsplader, som har granitisk sammensætning.

Forskellen beror på mængden af kvarts - med fastlandspladerne, som de mest kvartsholdige. Pladetykkelsen er for oceanbunden 5-20 km og for fastlandspladerne op til 75 km.

Adskillelsen af Nord- og Sydamerika på den ene side og Afrika og Europa på den anden side begyndte for ca. 180 mio. år siden - mellem Sydamerika og Sydafrika, og nærmest som en lynlås, der lynes op, fortsætter bruddet mod nord.

Det går langsomt, for eksempel passerede oplysningen forbi England for ca. 65 mio. år siden med dramatiske vulkanudbrud og lavaudstrømninger, som nu dækker store dele af atlantehavsbunden mellem Europa og Nordamerika, til følge.

Forkastninger

Når pladerne bevæger sig fra hinanden på den kugleflade, som jorden jo udgør, vil der opstå brud, der kaldes forkastninger, vinkelret på den oprindelige revne.

Forkastningerne kan være flere tusind kilometer lange, og de deler fastlandspladerne op i større eller mindre "klodser", som kan presses op eller ned, som isskruninger på et frosset hav. Dette har betydning for De Kanariske Øer.

Dannelsen af disse øer har også givet ophav til flere teorier - for eksempel, at de var resterne af Atlantis eller, at det var pres fra den alpine foldning.

Hot-spot-teorien

Begge afvises dog til fordel for "Hot-spot"-teorien. I følge denne er der mange steder i kappen mere koncentrerede opstrømninger af smeltet materiale, nærmest af form som en søjle. Når en plade glider forbi, kan opstrømningen smelte sig vej op gennem pladen, og hvor der bliver hul, strømmer der lava op og lægger sig på pladen.

For De kanariske Øers vedkommende sker det op gennem en oceanbundsplade, hvis overflade her ligger i en dybde af ca. fire kilometer.

Pico de Teide

I løbet af flere mio. år vokser vulkanbygningen sig større og større, og til sidst bryder den vandoverfladen. Pico de Teide på Tenerife er 3718 m høj, men hertil skal lægges de 4000 m fra overfladen af oceanbunden så vulkanen er derfor i virkeligheden et af de højeste bjerge i verden.

De kanariske Øer bliver yngre og yngre jo længere mod vest, man bevæger sig. Lanzarote er 19 mio. år, Gran Canaria 16 mio., Tenerife 15 mio. og Hierro - længst mod vest - er blot knap en mio. år gammel. Disse data styrker i høj grad "Hot-spot"teorien.

Der, hvor der ingen øer er, har "hot-spot"en ikke formået at smelte sig igennem oceanbunden. Forklaringen herpå kan være, at bundens "klodser" af og til kan være låst fast i kortere eller længere tid.

Caldera de las Canadas og Teyde

Ikke alle lavamasserne strømmer direkte ud fra kappen, men kan ophobes i et magmakammer, som langsomt presser sig vej til siderne og opefter. For Tenerifes vedkommende drejer det sig om mange kubikkilometer af magma. Når overfladen ikke kan klare presset mere, kommer der et voldsomt vulkanudbrud og magmaet strømmer ud og bliver til lava.

På Tenerife er loftet i magmakammeret styrtet sammen og danner nu en caldera, Caldera de las Canadas, med en diameter på ca. 20 km - en af de største i verden. I ruinerne af magmakammeret voksede en ny vulkan op, nemlig Teyde, som fortsat vokser.

Stadig vulkanudbrud

Vulkanismen på Tenerife er fortsat helt op i nutiden. Der er stadigvæk vulkanudbrud, om end af mindre voldsom karakter, men alt mineralsk materiale er præget af den vulkanske fortid. Overalt finder man lavastrømme størknet i bizarre mønstre, pyroklastiske strømme af glødende magma og gasser, vulkanske bomber og tuffer (vindaflejret vulkansk aske). Bjergsiderne er sprækket op og revnet, og mange revner er fyldt op af gangbjergarter. Flere steder mod syd ser man små askevulkaner, som rask væk bruges som byggematerialer eller vejfyld.

Havbunden

For nylig har man lavet nøjagtige kortlægninger af havbunden omkring øerne, og herved fundet enorme blokke af kilometerstørrelse spredt ud i vifteform op til 60-70 kilometer fra den nuværende kystlinie. Det drejer sig om fænomener af virkelig megastørrelse.

Den voldsomme forklaring må søges dybt nede i havbunden, hvor de før omtalte "klodser", som skurrer mod hinanden og presser hinanden op og ned, kan have løftet øerne - og dermed frembragt enorme skred, som er gledet ud i havet og har genereret tsunamier på langt mere end 100 meters højde. Det får den nylige tsunami i Indonesien og Thailand til at ligne det rene vandpjaskeri.

Man har faktisk fundet aflejringer i Texas, som tyder på voldsomme hændelser for nogle millioner år siden i op til 130 m.'s højde. Ser man på Tenerifes facon, burde den være nærmest cirkulær, som f. eks. Gran Canaria, men de buede kyster kan give en fornemmelse af, hvor store landmasser, der er skredet i havet. Især på nordkysten er der tegn på et gigantisk skred.

Vandbalancen

De mange revner, sprækker og forkastninger bevirker, at hele øen hænger sammen i et netværk. Dette har betydning for vandforsyningen - borer man efter vand et sted, vil det påvirke vandbalancen overalt på øen. En praktisk betydning af dette er - da vandforsyningen er begrænset - at man populært sagt må vælge mellem kunstvandet landbrug eller turister, der er ikke vand nok til begge aktiviteter. Vi kan selv gætte på, hvem der vinder.

Klima og jordbundsudvikling

Der er jo en grund til, at mange danskere drager til De canariske Øer i vintersæsonen, nemlig det stabile vejr med temperaturer på 18-23 grader. Nedbør er der ikke meget af - ca. 450 millimeter mod f. eks. 800 mm i det meste af Danmark.

Drager man mod øst, når man inden længe til Sahara, som har tropisk ørkenklima. Det subtropiske højtryk hviler tungt over ørkenen og holder alle regnbyger på afstand. Vindene blæser konstant ind mod ækvator året rundt, men i takt med årstidernes skiften flytter højtrykket mod nord i vores sommer og mod syd i vores vinter, hvorved passaterne - som vindene hedder - skifter retning fra nordøst til nord.

Laurbærskove

Passatvindene fører fugtighed med fra havet, og når de tvinges op over øerne kondenseres fugtigheden til skyer eller tåge i 1500 - 1800 meters højde. Det skaber grobund for laurbærskovene, som driver af fugt året rundt. I det hele taget er plantebælterne meget veldefinerede på grund af de stabile temperatur- og nedbørsforhold. De lavere dele af Tenerife modtager også mest nedbør mod nord, fordi de sydlige dele ligger i regnlæ af de centrale bjergmassiver.

Tuff og basaltisk lava

Yderligere er en stor del af jordbunden mod syd udviklet fra porøs tuff - en næsten ren kiselsyreaske, blæst mod syd af passaten, når der var vulkanudbrud. Den kan kun dyrkes med kunstvandig og et stort tilskud af gødning.

Resten af øen er for det meste dannet af strømme af basaltisk lava. Under et vulkanudbrud vil de første udbrudsprodukter være et kiselsyreholdigt skum, som slynges til vejrs, falder ned og bliver til tuff. Resten løber ud og størkner.

Da den basaltiske lava indeholder mange forskellige mineraler, er den et godt udgangsmateriale for en jordbundsudvikling af frugtbare jorder. Men på grund af den ringe nedbørsmængde går jordbundsudviklingen langsomt. Det begrænser naturligvis også vandingsmulighederne.

Fisk

En yderligere følge af passaternes konstante blæsen er, at det varme overfladevand flyttes mod syd, og erstattes af koldt, næringsrigt bundvand, som giver opvækst-muligheder for mange fiskearter - og dermed rige fiskemuligheder. Det har man naturligvis udnyttet gennem mange år, men overfiskning har betydet at der kun fanges minimale mængder sammenlignet med tidligere. Dermed er endnu en eksistensmulighed frataget øerne - så der er snart kun turisme tilbage at leve af.

Sidste dag, 23/03/08 – hjemad.

Bussen til lufthavnen skulle for sjællænderne køre kl. 08.50. Der gik lidt mere tid med lastning og instruktion, men af sted kom vi og havde stadig god tid. Lang indtjekning – det sædvanlige problem med ikke virkende computere, så nogle kom til at stå i kø hele tre steder. Men ellers gik det glat, behagelig hjemtur, ankomst til tiden – bagage – farvel – og så af sted mod hjemmet. Endnu en pragtfuld ekskursion var afsluttet.

Ole L

Dagmars Dagbog:

Søndag den 16. marts

Mødetid i lufthavnen kl. 04.30, det er uhyggeligt tidligt. Men det lykkedes. Kl. 03.30 rullede Birte og jeg vores kufferter hen til metroen på Christianshavns torv. Den kørte os helt til terminalen i lufthavnen. Der var ikke så mange mennesker på det tidlige tidspunkt, så indtjekningen gik stille og roligt. Birte tjekkede os ind på en automat, og selv sikkerhedskontrollen var nogenlunde. Vi fløj til tiden, det var rart. Vi fik mad og drikke undervejs, så det var ren luksus, med yoghurt, ost, skinke, brød og marmelade, dertil juice og kaffe, alt sammen serveret af smukke stewardesser og en nydelig mandlig Air hostess.

Da det gik nedad, kunne det mærkes i øerne. Landingen gik meget fint, og da vi var standset lød kaptajnens stolte bemærkning, ”sådan lander man 65 tons”.

Der ventes

Vi skulle vente på dem, der kom fra Billund, så vi sad i solen og ventede udenfor lufthavnen med osende busser på den ene side og palmer og bougainvilla på den anden. Da holdet fra Billund var ankommet, kørte vi til et supermarked for at købe øl og masser af vand. Udenfor stod der

Nicotiana glauca

Tobak med gule blomster

Lokalitet 1 - Montaña Roja

Det var et klitlandskab ved foden af bjerget. Der var blæsende og tørt, så sand og støv hvirvlede op om os. Ude i bugten over vandet var der mange vandsurfer med faldskærme. De havde god fart på i blæsten. Vi så bl.a.

Montaña Roja

Atriplex glauca
Echium bonnetii var. *bonnetii*
Helianthemum canariense
Heliotropium europaeum
Launaea arborescens
Limonium pectinatum
Lotus sessilifolius
Plantago afra
Polycarpaea nivea
Salsola vermiculata
Traganum moquinii
Zygophyllum fontanesii
Plocama pendula

Zygophyllum fontanesii

Det var umuligt at få sidst nævnte busk til at stå stille i den blæst, så man kunne få et billede af de store hængende løse blomsterklaser med små gule blomster.

Lokalitet 2 – Guaza ved Los Christianos
Tørbundsvegetation

Argyranthemum frutescens
Ceropegia fusca
Euphorbia obtusifolia
Gymnocarpos decander
Heliotropium europaeum
Hyparrhenia hirta
Patellifolia patellaris
Plocama pendula
Reseda scoparia
Volutaria lippii

Der botaniseres i de tørre bakker

Ceropegia fusca

Her var både tørt og varmt. Der var mange store Vortemælk. Lidt oppe på skråningen var der en mindesten med et kors og blomster. Nede ved bussen var der skygge under træerne. Dem der blev trætte af varmen og den tørre støvede sti, sad der og snakkede, medens de kikkede på dem som botaniserede op og ned ad skråningerne.

Vi kørte til hotel Tamaimo Tropical i Los Gigantes og blev indkvarteret. Det var stort og uoverskueligt. Det var bygget om- og tilbygget i flere omgange, så det lignede knopskydning. Det tog derfor lidt tid at finde værelset den første gang. Det var nu også fordi tallet 1 var så krøllet, at det lignede et 3 tal. Der var et godt supermarked overfor hotellet, så vi fik alle sammen købt ind. Om aftenen var der meget høj musik og sang i et lokale lige under vores lejlighed. Der var stor tilstrømning af unge mennesker til underholdningen. Det gav voldsomt genlyd i den store lukkede gård, hvor der også var et stort svømmebassin og en stor bar.

Mandag den 17. marts

På turen ud af byen kørte vi langs bananplantager, som var indhegnede med høje mure. Mange af plantagerne var overdækkede med net. Overdækningen findes fordi en lille fugl elsker de søde bananer og ødelægger alt for mange.

Længere ude var der dybe forrevne kløfter og høje stejle bjergsider. Vejen slyngede sig ud og ind. Birte havde en plante med som Ole bestemte i bussen

Rumex vesicarius

Lokalitet 3 – Barranco del Inferno - Djævlekløften

Vi ankom til Adeje og blev sat af bussen ved en plads, hvor der stor nogle smukke træer

Grevillea robusta

Silkeeg

Vi gik op ad de stejle gader i en langstrakt række. Det var drøjt. Der var nogle som havde fart på. Resten af flokken kom lidt efter lidt.

Der var tid nok. Da alle var kommet frem, blev der købt billetter. Der blev bestilt frokost til dem, som ønskede at spise stedets specielle kylling efter endt barranco vandring.

I Djævlekløften var der varmt og meget flot. Nogle gik hurtigt ind til vandfaldet, og de botaniserede på vejen ud derfra. Andre tog det med ro og så på planterne først og nåede så langt ind, som de nu syntes. Alle havde en god tur og en god oplevelse af den meget forrevne og dybe kløft.

Djævlekløften

Agave americana

Allagopappus dichotomus

Aloe vera

Campylanthus salsoloides

Echium virescens

Euphorbia balsamifera

Euphorbia regis-jubae

Fagonia cretica

Forskohlea angustifolia

Agave

Euphorbia obtusifolia

Kleinia neriifolia
Lavendula canariensis
Opuntia ficus-indica
Plocama pendula
Rumex lunaria
Verbena sp.

Figen Kaktus

Echium virescens

Det var så varmt at jeg fik hallucinationer om et stort glas øl. Det stod et sted i skyggen under et træ og ventede på mig. Jeg sagde til Ole, at jeg ville gå ud og finde det. Han så helt misundelig ud, for der var meget varmt i kløften med solen lige over hovederne på os. Ah! Der var godt, øllet var koldt og udsigten ind i Djævekløften var flot.

Da hele holdet var kommet ud var der tid til frokosten i restaurationen ved siden af indgangen til Djævlekløften. Stedets specialitet var Kylling med hvidløg. Stemningen var god. Der var glæde over at have set den flotte kløft.

På turen opad de stejle gader var der flere, der bekymrede sig om nedturen. De sagde det var sværere at gå nedad. Men så stejle var gaderne ikke. De var lige tilpas til, at man kunne holde en god fart.

Lokalitet 4 – Punta de Honduras ved Las Eras

Vi så mange vindmøller langs kysten på vejen dertil.

Det var et tilsyneladende goldt stykke med høje skrænter ned mod havet. Men som så ofte før, viste der sig mange planter, når man kom nærmere.

Punta de Honduras ved Las Eras

Aizoon canariense

Fagonia cretica

Gymnocarpos decander

Launaea arborescens

Schizogyne glaberrima

Scilla

Tragus

Atractylis preauxiana

Det var stedets specialitet. Den ligner hvid Knopurt og blomstrer ved juletid. Så dyttede chaufføren og startede motoren. Botanikere har lige en blomst mere, der skal bestemmes. Derfor kan det knibe med at holde den tid, de selv har bestemt. I bussen gik et kranium af en fugl rundt til almindelig beundring

*Seseli webbii**Atractylis preauxiana**Calonectris diomedea*

Kuhls Skråpe

I en have blomstrer en
Jacaranda mimosaeifolia

Der var tunge sorte skyer over bjergtoppede. Aftensmaden var grillet Søtunge med saltkartofler og salat, derefter cafe con leche. Der var en lidt trykket stemning. Lene var meget ked af det. Hun havde fået besked hjemmefra, at hendes søster pludselig var død.

Tirsdag den 18. marts

Lokalitet 5 – Laurbærskoven på Monte del Agua vest for Erjos.

Vi kørte op ad snoede veje med mere eller mindre velholdte terrasser på alle bjergsiderne, afbrudt af små byer, der sommetider kun var nogle få huse. Her har mennesker i århundreder slidt og slæbt for at kunne leve og overleve. Fra bussen så vi

Prunus dulcis

Mandel

Prunus persica

Fersken

Spartocytisus supranubius

Omkring Santiago del Teide så vi træer og palmer, der var sortsvedne men med friske grønne skud. De sortsvedne brændte marker og bjergsider var allerede ved at blive grønne.

*Sonchus acaulis**Sonchus arboreus*

Vi kørte igennem en tågesky. Vi kunne ikke se ud af bussens vinduer, så tæt var tågen. Vi standsede ved nogle huse. Chaufføren og Peter W. kiggede på kort og diskuterede vejen, så vi kunne komme det rigtige sted hen. Peter fortalte bagefter, at det ikke var ualmindeligt, at chaufførerne kun kendte de store byer og turiststederne. Så man skal selv kunne finde de steder, man vil se, og selv have de rigtige kort med.

Vi kom til det rigtige sted. For Peter W vidste, hvor han ville hen. Nu skulle vi ind i Laurbærskoven ved Erjos.

<i>Eriobotrya japonica</i>	haveplante	Japanmispel
<i>Oxalis pes-caprae</i>		
<i>Ulex europaeus</i>		Tornblad
<i>Erica arborea</i>		Trælyng
<i>Laurus azorica</i>		
<i>Davallia canariense</i>		Harefodsbregne
<i>Bryonia verrucosa</i>		
<i>Allium roseum</i>		
<i>Fumaria officinalis</i>		Læge-Jordrøg
<i>Conium maculatum</i>		Skarntyde
<i>Micromeria lasiophylla</i>		
<i>Phagnalon saxatile</i>		
<i>Cistus symphytifolius</i>		
<i>Agave americana</i>		Agave
<i>Opuntia ficus-indica</i>		Figenkaktus

Frokost i Laurbærskoven

<i>Selaginella denticulate</i>	
<i>Asplenium onopteris</i> L. var. <i>onopteris</i>	
<i>Sonchus acaulis</i>	
<i>Ranunculus cortusifolius</i>	
<i>Geranium canariense</i>	Kanarisk Storkenæb
<i>Phyllis nobla</i>	
<i>Hypericum grandifolium</i>	
<i>Ilex canariensis</i>	Kanarisk Kristtorn
<i>Ageratina adenophora</i>	
<i>Luzula pilosa</i>	Håret Frytle
<i>Scrophularia smithii</i>	

Viburnum sp.
Crambe strigosa

Crambe strigosa har en blomsterstand, som er et let elegant stykke ingenting med små hvide blomster i en høj udspredd løs top.

Crambe strigosa

Cistus symphytifolius

Myrica faya
Erica arborea

Pors
Trælyng

Her var meget tåget. Vi gik i en sky og det dryppede fra alle træerne.

Dryopteris oligodonta
Pericallis cruenta
Cistus symphytifolius
Smilax canariensis
Carlina salicifolia
Picconia excelsa
Ixanthus viscosus
Gennaria diphylla
Myosotis latifolia Poir
Geranium canariense
Ceterach officinarum

Cistus

Kanarisk Storkenæb
Miltbregne

Vejen var gravet op. Der var store maskiner, der fyldte det hele. De gravede dybe render og lagde rør ned i vejen. Det var nok til vand, så man undgår at hele laurbærskoven engang brænder væk. Det var vores held, at arbejderne skulle til frokost, så vi kunne komme forbi. Vi kravlede skiftevis oppe på en smal kant mellem opgravede sten og knolde og nede i bunden af udgravningen og kantede os forbi de store maskiner. Der var stadigvæk tåget og koldt, og det dryppede mere og mere fra træerne. Men vi fandt en lille lysning, hvor vi kunne spise vores frokost. Derefter begyndte nogle af os at gå ned til mødestedet. For der var en lille bar i Erjos, hvor man kunne få varmen og købe kaffe.

Bussen ventede ved den forkerte bar. Men der var en af deltagerne, der havde fået telefon nummeret på den unge pige, der var vores påtvungne guide. Da vi havde ventet længe, ringede hun til dette nummer. Vi forklarede hvor vi var, og så kom bussen.

Bjergtoppene var sortsvedne, og i passet stoppede vi. Nu kunne vi se og fotografere de sorte træer og buske. Der var brændt meget store arealer, men mange buske skyder fra roden igen

Vi stoppede ved en vinhandel i Santiago del Teide. Det var det kollektive udsalgssted for områdets dyrkere. Mellem vin, mandler, figer og dadler var der alt muligt skrammel og nips og ting, men også gamle landbrugsredskaber. Der var et lille lokale, hvor de solgte kaffe, lokal vin og lokal mad. Udenfor var der dejlig sol ved borde og bænke. Da vi kørte hjem var tågen lettet, og vi så alle de flotte udsigter og alle hårnålesvingene på vejen ned fra bjergene.

Spiste ude med Lene og Peter, i morgen flyver de hjem til begravelse. Vi fik melon med Serrano skinke, And a la orange og cafe con leche.

Onsdag den 19. marts

Anaga halvøen, ny chauffør og ny guide.

Mirador de garachico

Vi stoppede ved udsigtsstedet Mirador de Garachico, hvor der også var en butik. Vi kunne se en by langt nede i vandkanten, når man lænede sig ud over muren. I butikken var der masser af turistskrammel, rædsomme figurer, flotte ting og mærkelige ting lavet af oliventræ, besynderlige trøjer, plaider, sjaler og små pigekjoler. Der var også smykker og smykkesten, og en T-shirt med små delfiner.

Lokalitet 6 – Punta del Hidalgo, Baranco del Rio.

Ved tandklippen:

Tandklippen

Artemisia canariense
Rubia fruticosa
Rumex lunaria
Periploca laevigata
Astydamia latifolia
Aeonium lindleyi
Scilla haemorrhoidalis

Krap

Der var meget varmt, så det var ikke alle der gik ind i kløften ved tandklippen. Der var en skyggefuld plads, med god udsigt over vandet ved siden af nogle statuer. Bag en havemur stod der fem Drageblodstræer.

Dracaena draco

Drageblodstræ

Vi kørte ind i Esparanza Fyrreskoven, hvor Peter førte os lige hen til en lille orkide

Neottinea maculata
Pinus canariensis

Kanarisk Fyr

Elsebeth holdt en stor mos op foran sig, så den kunne blive fotograferet. Der var koldt og klamt i Fyrreskoven. Alle dem med bare ben frøs.

Esparanza Fyrreskoven

Elsebeth med mos

Vi kørte tilbage til hotellet gennem krateret Las Cañadas del Teide. Skyerne var under os, da vi kørte ind i nationalparken. Teides kegle hævede sig højt op i luften over os. *Asphodelus aestivus* stod i massevis og viftede elegant i vinden op ad skråningerne. Der var flere steder, hvor stivnede lavastrømme tegnede store lange tunger ned fra toppen og fra sideudbrud. På de steder var der goldt.

Da vi kom ned under skyerne, viste der sig nogle flotte udsigter på vejen ned fra det høje vulkan område. For hver gang bussen drejede var der nye betagende syn af landskaber og havudsigter. Aftensmad i godt selskab med Birte og et par damer mere.

Torsdag den 20. marts

Lokalitet 7 – Masca dalen

Vi havde et fotostop undervejs, så vi kunne se de imponerende serpentineveje, der slyngede sig ud og ind i store buede bånd op og ned ad stejle bjergsider.

Kort over Masca dalen

Ingen bro, men et reb med knuder

Navnet Masca siges at være den daværende høvding's navn. Byen er delt i tre, fordi der var kilder tre steder. Vores guide i Masca dalen hed Dag og var halvdansk. Han skulle holde sammen på os. Det

opgav han hurtigt. Han var vant til at folk gik i samlet flok. Vi spredte os som sædvanligt for alle vinde, så vi kunne gå i vores eget tempo. Der var mange andre grupper, der gik denne tur.

Kø ved overgangen

Andre forhindringer

Broen i dalen var brændt ligesom alle træerne og toilettet. Der var bygget et nyt lille toilet, og træerne var begyndt at skyde grønne skud. Broen var erstattet af et reb med nogle knuder på, Det kunne man fire sig ned ad. Så stod der nogle mænd og tog imod én, så alle kunne komme over og kravle op på den anden side. Det gav en lang kø. Det var lettest for børn og sværest for store tykke mennesker, men alle kom over. Også to meget tykke damer, som hver havde to vandrestokke at slå med.

Elefanten

Det var en fantastisk sti med gennem dalen med de høje forrevne klippevægge, sten og ujævnheder i alle afskygninger. Man skulle passe på, hvor man satte sine fødder. Der var ikke så meget vand i vandløbet. Stien snoede sig på begge sider undervejs. I dalen var der hele tiden et nyt hjørne, der så spændende ud. Et sted hed Elefanten. Det var et stort hul, der så ud som en elefant med snabel.

Cheirolophus canariensis

Vi havde travlt med at se, hvor vi satte fødderne, så der blev ikke kigget så meget på blomster. Vi spiste frokost et sted, hvor dalen havde en skarp drejning. Der var sol og læ. Vi kravlede videre, mens vi snoede os rundt om klippeblokke. Et sted skulle vi igennem et hul i klipperne, og der var andre forhindringer, før vi kom ud til stranden og bådebroen.

Der hviles ud ved vandet

En kold øl nydes på hjemturen

Alle de hurtige sad i solen i vandkanten og hyggede sig. Efterhånden dukkede der flere og flere ud fra dalen. Til sidst, da alle var fremme, kom der en båd og hentede os. De havde en øl med til os. Den gjorde lykke, for det havde været en lang tur. Vi blev sejlet til havnen i Los Gigantes, og derfra kunne vi gå til hotellet.

Aftenvandring på hotellet, hvor Ole fortalte hvad træerne og blomsterne hed

Euphorbia sp.

Euphorbia milii

Euphorbia pulcherrima

Crassula arborea

Yucca elephantipes

Dracaena draco

Tipuana tipu

Nerium oleander

Hibiscus rosa-sinensis

Thevetia peruviana

Schefflera arborea

Ficus benjamina

Jacaranda mimosaeifolia

Bougainvillea glabra

Kristi Tornekrone

Julestjerne

Paradistræ

Drageblodstræ

Nerie

Hawaiiiblomst

Alm. Trillingranke

Der var mange flere planter, der foran hotellet. Ole og Peter W. satte navne på flere, end man kunne nå at skrive.

Aftensmad sammen med Harald og Kerstin, lammebov - velsmagende mad i godt selskab.

Fredag den 21. marts

Vi kørte igen en lang tur, helt ud på Anaga halvøen. Peter W havde bestilt to mindre busser, for vi skulle ud på nogle små veje, hvor den store bus ikke kunne køre. Dette var ikke blevet forstået, for der kom en mellemstor og en stor bus.

Lokalitet 8 – Pico del Inglés

Det er et af de bedste udsigtspunkter på hele øen, men også det med flest turistbusser. Vi kom i to, og der var rigeligt i forvejen. De rokerede lidt rundt, så alle kunne være der. Det myldrede med turister. Selv om Peter strøede om sig med plantenaavne, var det umuligt, at nå at skrive noget ned. Med så mange mennesker kunne man hverken høre eller se, men bare prøver at tilkæmpe sig en plads, så man kunne få et par billeder for udsigten var imponerende. Der var en kølig blæst på toppen.

Pico del Inglés

Vejen til Cinobre

Teline canariensis

Viburnum rigidium

Navnet Pico del Inglés skulle komme fra, at en englænder begik selvmord ved at kaste sig ud fra klippen, fordi han ikke måtte få den spanske pige, han havde forelsket sig i.

Lokalitet 9 – Cinobre

Da vi kom til de smalle slyngende veje op til Cinobre, måtte den store bus finde et sted at holde. Den mellemstore bus kørte halvdelen af holdet op til startstedet for vandreturen. Derefter kom den tilbage for at hente resten, så vi kunne spise sammen. Det var ikke til at finde læ for den kølige blæst. Frokosten blev ikke lang, før vi begyndte vandringeren på en dejlig sti, hvor trælyngen lukkede sig om os og gav læ. Der voksede orkideer og meget andet langs stien.

Scrophularia

Erica arborea

Gennaria diphylla
Canarina canariensis
Viola anagae

Kanarisk Klokke
 Anaga Viol

Gennaria diphylla Gennaria

Terkel lavede et papirskilt og satte det på en pind, så vi kunne se stien, der gik helt op til toppen. Stien var ikke så tydelig i den frodige underskov. Oppe på toppen af Cinobre kom tågeskyerne i lette bølger ind fra havet, så udsigten over området sås kun glimtvis.

Peter havde fortalt om Nordøstpassaten, der bringer fugtig og kølig luft ind fra havet. Den fortættes og bliver til tåge, når passaten tvinges op over bjergene og laurbærskoven, så i skoven er der altid fugtigt. Det var en meget frodig sti med mange forskellige planter og blomster.

Viola anagae AnagaViol

Tid til en pause

I stedet for at vente ved bussen på opsamlingsstedet, begyndte flere at vandre ned ad vejen. Det gav god udstrækning at gå nedad i rask tempo, men der var så mange blomster og planter at se på og fotografere. Så det gik slet ikke hurtigt, men det var en flot tur. Vi blev samlet op, der hvor vi var kommet til. På vejen ned så vi ud over den store havn i Santa Cruz. Vi kørte ad alle de flotte snoede veje hjem.

Jeg spiste aftensmad sammen med Birte og Ruth. Jeg fik grillet Sværdfisk.

Lørdag den 22. marts

Vi skal op til Teide med mulighed for at tage Funicularen op til toppen.

Anders fortalte om vulkaner op vej derop. Det var meget spændende at høre om jordens indre, om pladetektonik, jordskælv, spændinger i jordskorpen, om vulkanudbrud, hot spots, pudelava, tuf i Calderaen og om pyroplastiske strømme.

Stop 1 - lokalitet 10 – Teide

Elsebeth fotograferede en Lotus, der var plantet så højt, at det var nemt at få billeder af den

Lotus berthelotii Kællingetand

De ivrige skyndte sig ud ad vejen og ned i et område, hvor *Barliaen* skulle vokse. Andre gik og fotograferede forskellig planter langs vejen

Cheilanthes fragans

Cheilanthes catanensis

Adenocarpus viscosus

Echium webbii

Pterocephalus lasiospermus

Stop 2 - lokalitet 10 – Teide

Det var den store parkeringsplads ved restauranten i krateret. Vi tog billeder af den høje klippe ved los Roques de Garcia. Dem der ikke ville med Funicularen op til toppen gik ud ad vandrestien gennem Calderaen. Der var varmt og meget tørt i krateret.

Spartocytisus supranubius

Nepeta taydea

Plantago webbii

Carlina xeranthemoides

Frokostpause i tørre omgivelser

Vi spiste frokost et sted, hvor der var en behagelig vind, der smøg sig om os. Bagefter gik vi lidt forkert og måtte tilbage for at finde den rigtige vej. Der var ingen kendemærker. Klipper og stivnede lavastrømme ligner hinanden over der hele, men vi nåede hen til Funicularen, hvor bussen og topholdet ventede. Birte og Lise var gået i forvejen og blev samlet op ved et udsigtsstop.

Vi kørte til informationscentret og den botaniske have, hvor vi i boghandlen købte forskellig ting bl.a. floraer. Teide violen blomstrede i den botaniske have. Den er i bur af hensyn til kaniner og snegle.

Viola cheiranthifolia

Teide-Viol

Viola cheiranthifolia Teide-Viol

Det var meningen, at vi skulle hen til restauranten for at drikke kaffe. Der var nogen, der havde set, at de havde kager. Men da Birte og Lise fortalte, at der hvor de var blevet samlet op stod en *Echium wildpretii* i blomst, var der fuld enighed om at kaffe, det kan man få i hele verden, men en flot rød Slangehoved, den kan vi kun se her. Det var ikke engang sæson endnu.

El Tabonal hed det lille udsigtsstop, halvvejs mellem informationscenteret og svævebane stationen. Alle stod ud af bussen for at se, fotografere og beundre denne sjældenhed

Echium wildpretii

Slangehoved

I Teide krateret var der meget tørt og varmt. Det var et meget dramatisk landskab med høje klipper og varierende højdeniveauer og mange stivnede lavastrømme fra forskellig udbrud. Der var langt imellem de tørre planter, og der var næsten ingen blomster

Da vi kørte derfra, kom vi ind i en kold klam sky. Ved den store udflugtsplads, hvor der var flere store grill pladser med mange borde og bænke, kørte vi ind for at se de blå bogfinker. Der var mange, og de lod sig både se og høre. Men der var utrolig klamt og diset i tågen.

Fringilla teydea

Blå Bogfinke

Så kørte vi den flotte vej hjem, den med alle de gode udsigter. Det var vores sidste aften på Tenerife. Vi skulle spise sammen, som en god afslutning på en dejlig tur. Vi fik først en kanarisk suppe, som hovedret en blandet tallerken med forskelligt kød og grøntsager på. Det smagte godt alt sammen, også den stærke pesto. Vi fik en god vin dertil.

Middag den sidste aften

Søndag den 23. marts

Kufferten var pakket, og vi var klar til afgang. Der var sne hjemme i Danmark, og her var varmt og solskin. Vi sagde farvel til dem, der tog en uge mere på dette dejlige sted og kørte til lufthavnen. Medens vi sad i lufthavnen og ventede, havde de ændret gate nummer til en gate i den anden ende af terminalen. Det var ikke alle der havde opdaget det. Da vi sad i flyet, fik vi lidt ekstra tid, indtil de sidste nåede frem.

Flyveturen var fin, betjeningen var venlig og effektiv. Hjemme i København kunne vi sige farvel og på gensyn til dem vi rejste sammen med. Birte og jeg rullede kufferterne fra metroen hjem på Christianshavn.

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
Achyranthes aspera L. var. aspera	x	x	x	x	x		x				X				
Adenocarpus foliolosus (Ait.) DC.	x	x	x	x	x						X		2		
Adenocarpus viscosus (Willd.) Webb et Berth.		x	?	x										1	
Adiantum capillus-veneris L.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Aeonium canariense (L.) Webb et Berth.				x									<u>2</u>	1	
Aeonium haworthii Webb				x								X			
Aeonium holochrysum Webb	x	x	?	x										1	
Aeonium lindley Webb et Berth.		?		x							X				
Aeonium sedifolium (Webb ex Bolle) Pit. Et Pr.		x	x	x	?							X			
Aeonium urbicum (Chr. Sm.) Webb		?	x	x	?					1		X			
Agave americana L.	x	x	x	x	x	x	x		1	<u>1</u>		X			
Agave attenuata Salm.-Dyck.	x	x	x	x	x	x	x			X					
Ageratina adenophora (Spr.) King et Rob.		x	x	x	x				1	<u>X</u>					
Aichryson dichotomum (DC.) Webb et Berth. = A. laxum	x	x	x	x	x	x				X					
Aizoon canariense L.	x	x	x	x	x	x	x	1	2		X				
Allagopappus dichotomus (L.f.) Cass.	?	?	x	x	x				<u>1</u>		X				
Allium roseum L.		x	x	x	x	x	x			X					
Aloe vera (L.) Burm. f.	x	x	x	x	x	x	x		1						
Anagallis arvensis L.	x	x	x	x	x	x	x		1	X	X				
Andryala pinnatifida Ait. var. latifolia (Bornm.) Kunk.	x			x									2		
Andryala pinnatifida Ait. var. pinnatifida	x	x	x	x	x	?	?						<u>2</u>		
Arenaria serpyllifolia L. ssp. leptoclados Rchb.	x	x	x	x	x	x	x							1	
Argyranthemum adauctum (Link) Humphr.	x		x	x										2	
Argyranthemum coronopifolium (Willd.) Humphr.				x							X				
Argyranthemum frutescens (L.) Sch. Bip. ssp. frutescens				x	x			<u>2</u>	1						
Argyranthemum gracile Sch. Bip.				x				1							
Artemisia ramosa Chr. Sm. in Buch				x	x			1							
Arundo donax L.	x	x	x	x	x	x	x				X	<u>X</u>			
Asparagus scoparius Lowe	x	x	x	x	x		?			X					
Asphodelus tenuifolius Cav.	x	?	x	x	x	x	x					X		1	
Asplenium onopteris L. var. onopteris	x	x	x	x	x	?	x			<u>X</u>			X		

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
Asterolinon linum-stellatum (L.) Duby	x	x	x	x	x	x	x					X		1	
Astydamia latifolia (L.f.) Baill.	x	x	x	x	x	x	x	1	2		X				
Atractylis preauxiana Sch. Bip. ex Webb et Berth.				x	x				2						
Atriplex glauca L. var. ifniensis (Cab.) Maire	?	x	?	x	x	x	x		2						
Avena sterilis L.			x	x	x	x	x								X
Barlia metlesicsiana Teschn.				x										1	
Bencomia caudata (Ait.) Webb et Berth.	?	x		x	x								2		
Bidens pilosa L.				x								X			
Blechnum spicant (L.) Toth			x	x									2		
Brachypodium sylvaticum (L.) Beauv.	x	x	x	x	x					X					
Brassica oleracea L.	?	x	?	x	x							X			
Briza maxima L.	x	x	x	x	x		x					X	X		
Bromus madritensis L. ssp. madritensis	x	x	x	x	x	x	x			1		X			
Bryonia verrucosa Ait.	x	x		x	x	?			1	1		X			
Bystropogon canariensis (L.) L'Hér. var. canariensis		x		x	x					1			2		
Bystropogon canariensis (L.) L'Hér. var. smithianus Christ	x	x	x	x						1			2		
Calamintha sylvatica Branf. ssp. ascendens (Jord.) Ball	x	x	?	x	x					X					
Calendula arvensis L.	x	x	x	x	x	x	x			1		X			
Campylanthus salsoloides (L.f.) Roth var. salsoloides		?	x	x	x	x	x		1			X			
Canarina canariensis (L.) Vatke	x	x	x	x	x					1			2		
Carduus clavulatus Link.	x	x	x	x	x	?	x						2		
Carex canariensis Kük.	x	x	?	x									X		
Carex divulsa Stok.	?	x	x	x	x	x	x						X		
Carex pendula Huds.				x									2		
Carlina salicifolia (L.f.) Cav. var. salicifolia	x	?	x	x	x	x	x		1	X		1			
Carlina xeranthemoides L.f.				x										2	
Ceballosia fruticosa (L.f.) Kunk. var. angustifolia (Lam.) Kunk.			x	x	x				1						
Cedronella canariensis (L.) Webb et Berth.	x	x	x	x	x					X			2		
Cenchrus ciliaris L.	x	x	x	x	x	x	x	2	1		X				
Centranthus ruber (L.) DC.	x	x		x	x	x	x					X			
Cerastium glomeratum Thuill.	x	x	x	x	x		x					X			

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
<i>Ceropegia dichotoma</i> Haw.		?	?	x								X			
<i>Ceropegia fusca</i> Bolle		?		x	x			2							
<i>Ceterach aureum</i> (Cav.) Buch var. <i>aureum</i>	x	x	x	x	x	x	?			X					
<i>Chamaecytisus proliferus</i> (L.f.) Link	x	x	x	x	x					<u>1</u>				<u>1</u>	
<i>Cheilanthes catanensis</i> (Cos.) H.P. Fuchs	x	x	x	x	x	x	x							<u>1</u>	
<i>Cheilanthes fragrans</i> (L.f.) ssp. <i>maderensis</i> (Lowe) Benl	x	x	x	x	x	x	x			1				<u>1</u>	
<i>Cheirolophus canariensis</i> (Brouss. ex Willd) Holub var. <i>canariensis</i>				x								X			
<i>Cheirolophus teydis</i> (Chr. Sm.) G. Lóp.		x		x										2	
<i>Cistus monspeliensis</i> L.	x	x	x	x	x				1	X		X			
<i>Cistus symphytifolius</i> Lam.	x	x	x	x	x					<u>X</u>	X	X			
<i>Conium maculatum</i> L.	x	x	x	x	x					X					
<i>Convolvulus althaeoides</i> L.	x	x	x	x	x	x	x			X					
<i>Convolvulus sículus</i> L. ssp. <i>sículus</i>	x	x	x	x	x	x	x					X			
<i>Convolvulus volubilis</i> Link in Buch			x	x								X			
<i>Conyza bonariensis</i> (L.) Cronq.	x	x	x	x	x	x	x							<u>2</u>	
<i>Cortaderia selloana</i> (Schult. et Schult. f.) Asch. et Gr.				x											X
<i>Cotula australis</i> (Less.) Hook. f.	x	x	x	x	x					X				<u>1</u>	
<i>Crambe scaberrima</i> Webb ex Bramw.				x								X			
<i>Crambe strigosa</i> L'Hér.	x	?	x	x						<u>X</u>					
<i>Cryophytum crystallinum</i> (L.) N.E. Br.	x	x	x	x	x	x	x	2						X	
<i>Cryophytum nodiflorum</i> (L.) Bolus	x	x	x	x	x	x	x		2						
<i>Cuscuta calycina</i> Webb				x										X	
<i>Cynoglossum creticum</i> Mill.		x	x	x	x					X					
<i>Cyperus teneriffae</i> Poir.				x	?							X			
<i>Davallia canariense</i> (L.) Sm.	x	x	x	x	x	x	x			<u>1</u>	1			X	
<i>Descurainia bourgaeana</i> (Fourn.) O.E. Schulz				x										2	
<i>Descurainia millefolia</i> (Jacq.) Webb		x	x	x					1			X			
<i>Dorycnium broussonetii</i> (Choisy) Webb	?		?	x	x							X			
<i>Dracaena draco</i> L.	?	x	?	x	x							X			X
<i>Dracunculus canariense</i> Kunth	x	x	x	x	x							1			
<i>Drimia maritima</i> (L.) Stearn var. <i>hesperia</i> (Webb et Bert.) Hans. et				x								X			

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
Sund.															
Drusa glandulosa (Poir.) Bornm.	x	x	x	x	x	x	x			<u>1</u>		<u>X</u>			
Dryopteris oligodonta (Dsv.) Pich.-Ser.	x	x	x	x	x					X			1		
Echium aculeatum Poir.	x		x	x					1			X			
Echium bonnetii Coincy var. bonnetii			x	x	x	?	x	1							
Echium giganteum L.f.				x					1						
Echium leucophaeum Webb ex Spr. et Hutch.				x					1						
Echium strictum L.f.	x	x	x	x	x						X				
Echium virescens DC.	?	?		x										<u>1</u>	
Echium webbii Coincy		x		?										1	
Echium wildpretii Pears. ex Hook f. ssp. wildpretii		x		x	x									2	
Equisetum ramosissimum Desf.	?	x	x	x	x							X			
Erica arborea L.	x	x	x	x	x	?	?			X	X	X	<u>2</u>		
Erica scoparia L. ssp. platycodon (W&B) Hans. et Kunk.	x		x	x									<u>X</u>		
Eriobotrya japonica (Thunb.) Lindl.			x	x	x					1					
Erodium botrys (Cav.) Bert.	x	x	x	x	x	x	x			X		X			
Erodium cicutarium L'Her.	x	x	x	x	x	x	x			X					
Erodium moschatum (L.) L'Her.	x	x	x	x	x	?	?						X		
Eruca vesicaria ssp. sativa (Mill.) Thell.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Eucalyptus globulus Lab.			x	x	x					1					
Euphorbia atropurpurea (Brouss.) Webb et Berth.		?		x								<u>X</u>			
Euphorbia balsamifera Ait.	x	x	x	x	x	x	x	2	2		X				
Euphorbia canariensis L.	x	x	x	x	x	x	x	2	1						
Euphorbia mellifera Ait.		x		x									<u>2</u>		
Euphorbia obtusifolia Poir.	x	?	x	x	x	x	x	2	1						
Euphorbia peplus L.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Euphorbia regis-jubae Webb et Berth.	x	x	x	x	x	x	x		1						
Fagonia cretica L.	x	x	x	x	x	x	x	<u>2</u>	<u>1</u>						
Ferula linkii Webb				x						<u>X</u>					
Filago pyramidata L.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Forskohlea angustifolia Rtz.	x	x	x	x	x	x	x		1			X			

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
Frankenia ericifolia Chr. Sm. ex DC.	x	x	x	x	x	x	x				X				
Frankenia laevis L.	x	x	?	x	x	x	x	1	<u>2</u>						
Fumaria officinalis L.	?	?	?	?	x	x	x			1					
Galium aparine L.	x	x	x	x	x	?	?			1					
Galium scabrum L.	x	x	x	x	x		?			X					
Gennaria diphylla (Link) Parl.	x	x	x	x	x					<u>X</u>		X	<u>2</u>		
Geranium canariense Reut.	x	x	x	x	x					X			<u>2</u>		
Gesnouinia arborea L'Hér.	x	x	x	x	x								<u>2</u>		
Gladiolus italicus Mill.	x	x	x	x	x	x	x			<u>X</u>		<u>X</u>			
Globularia salicina Lam.	x	x	x	x	x					X	1				
Gonospermum fruticosum (Buch) Less.	x	?	x	x								X			
Gymnocarpos decander Forsk. fo. Decander				x	x	x	x	2	2						
Habenaria tridactylites Lindl.	x	x	x	x	x	x			2						
Heberdenia excelsa (Ait.) Bks.	x	x	x	x	x								2		
Hedera helix L. ssp. canariensis (Willd.) Cout.	x	x	x	x	x								<u>1</u>		
Hedypnois cretica (L.) Dum.-Cours.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Helianthemum canariense Pers.	?	?	x	x	x	x	x	1							
Heliotropium europaeum L		x		x	x	x	x	1							
Hirschfeldia incana (L.) Lagrèze-Fossat	x	x	x	x	x	x	x								X
Holcus lanatus L.		x		x	x							X			
Hyparrhenia hirta (L.) Stapf	x	x	x	x	x	x	x	<u>2</u>	1		X	X			
Hypericum canariense L. var. canariense	x	x	x	x	x		?				X				
Hypericum grandifolium Choisy	x	x	x	x	x	x				<u>X</u>			X		
Hypericum reflexum L.f.	x	?	x	x	x						1	X			
Ilex canariensis Poir. ssp. canariensis	x	x	x	x	x					X			<u>2</u>		
Ilex plathyphylla Webb et Berth.			x	x									<u>2</u>		
Isoplexis canariensis (L.) Don		x	x	x						X			<u>2</u>		
Ixanthus viscosus Griseb.	x	x	x	x	x					<u>X</u>			<u>2</u>		
Jasminum odoratissimum L.	x	x	x	x	x		x		1		1				
Juncus acutus L.	x	x	x	x	x	x	x				X	X			
Juncus effusus L.		x	x	x	x							X			

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
Justicia hyssopifolia L.			x	x					1						
Kickxia scoparia (Brouss. ex Spreng.) Kunk. et Sund.		x	x	x	x			2							
Kleinia neriifolia Haw.	x	x	x	x	x	x	x	2	1		X	X			
Lamarckia aurea (L.) Moench	x	x	x	x	x	x	x					X		1	
Lathyrus sativus L.	x	x	x	x	x	x	?			1					
Launaea arborescens (Batt.) Murb.		x	x	x	x	x	x	1	1			X			
Laurentia canariensis DC.				x	x						X				
Laurus azorica (Seub.) Franco var. azorica	x	x	x	x	x	?	?			1			1		
Lavandula buchii Webb var. buchii				x							1				
Lavandula canariensis Mill.	x	x	x	x	x	?	x		1						
Lavatera acerifolia Cav.		x	x	x	x	x						X			
Leopoldia comosa (L.) Parl.	x	x	x	x	x		x							1	
Limonium pectinatum (Ait.) O. Kuntze	x	x	x	x	x	?	?	1							
Lobularia canariensis (DC.) Borgen ssp. canariensis				x	x			2				X			
Lobularia canariensis (DC.) Borgen ssp. intermedia (Webb) Borgen	x	x	x	x								X			
Lotus berthelotii Masf.				x										1	
Lotus glinoides Delarb.	?	?	x	x	x	x	x	1							
Lotus maculatus Breitf.				x								X			
Lotus sessilifolius DC.	x	?	x	x	x			1	1						
Luzula canariensis Poir.			x	x	?					X			2		
Luzula pilosa (L.) Willd.				x						1					
Lycium intricatum Boiss.		x	x	x	x	x	x		1						
Marcetella moquiniana (Webb) Svent.		x	x	x							1				
Maytenus canariensis (Loesl.) Kunk. et Sund.	x	x	x	x	x		x					X			
Melia azedarach L.	x			x	x										X
Mercurialis annua L.	x	x	x	x	x	x	x					X	X		
Micromeria lasiophylla Webb et Berth. ssp. lasiophylla				x						1					
Monanthes minima (Bolle) Christ				x						X	X				
Muscari comosum (L.) Mill.				x										1	
Myosotis latifolia Poir.	x	x	x	x	x					X					
Myrica faya Ait.	x	x	x	x	x	x	?			X			1		

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
Neotinea maculata (Desf.) Stearn	x	x	?	x	x					X	2				
Nepeta taydea Webb et Berth. var. taydea		x		x										2	
Nicotiana glauca Grah.	x	x	x	x	x	x	x	2	X		X				
Nothoscordon inodorum (Ait.) Asch. et Gr.		x		x	x							X			
Olea europaea L. ssp. cerasiformis (Webb et Berth.) Kunk. et Sund.	x	x	x	x	x	x	x								X
Oligomeris linifolia (Vahl) McBr.				x	x	x	x	2							
Ophioglossum polyphyllum A.Br. In Seub.	x	x		x	x		x	1							
Opuntia dillenii (Ker-Gawl.) Haw.	x	x	x	x	x	x	x		1	1					
Opuntia ficus-barbarica A. Berger	x	x	x	x	x	x	x		1		X				
Oxalis corniculata L.	x	x	x	x	x	x	x				X				
Oxalis pes-caprae L.	x	x	?	x	x	x	x		1	1		X			
Pallenis spinosa (L.) Cass.		x	x	x	x	x	x				X				
Pancratium canariense Ker.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Papaver dubium L.	x	x	x	x	x	x	x			X					
Papaver rhoeas L.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Parolinia intermedia Svent. et Bramw.				x				2							
Paronychia canariensis Juss. var. canariensis	x	x	x	x	x							X			
Patellifolia patellaris (Moq.) S., F.-L. et W. var. patellaris	x	x	x	x	x	x	x	2	2		X				
Patellifolia procumbens (Chr. Sm.) S., F.-L. et W.	x	x	x	x	x	x	x				1				
Pennisetum villosum R. Br. ex Fresen.		x		x	x						X				
Pericallis appendiculata (L.f.) B. Nord.	x	x	x	x	?					X			2		
Pericallis cruenta (L'Hér.) Bolle	x		x	x	x					X					
Pericallis lanata (L'Hér.) B. Nord.				x								X			
Periploca laevigata Ait.	x	x	x	x	x	x	x				X	X			
Persea indica (L.) Spreng.	x	x	x	x	x					X			2		
Phagnalon saxatile (L.) Cass.	x	x	x	x	x	x	x			X					
Phoenix canariensis Chab.	x	x	x	x	x	x	x	X							
Phyllis nobla L.	x	x	x	x	x					X			X		
Phyllis viscosa (Webb) Christ	?		x	x						X					
Picconia excelsa (Ait.) DC.	x	x	x	x	x					1	1				
Pinus canariensis Sweet ex Spreng.	x	x	x	x	x				1	1	2	1			

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
Plantago afra L.	x	x	x	x	x	x	x	1							
Plantago arborescens Poir. var. arborescens	x	x	x	x	x						1				
Plantago major L.	x	x	x	x	x	x	x			X					
Plantago webbii Barn.		x		x	x									2	
Pleiomeris canariensis (Willd.) DC.		?	?	x	?								1		
Plocama pendula Ait.	x	x	x	x	x	?	?	X	1			X			
Polycarpaea carnosa Chr. Sm. ex Buch var. carnosa			x	x	x	?						X			
Polycarpaea divaricata (Ait.) Poir.	x	x	x	x	x	x	x		2	X					
Polycarpaea filifolia Webb ex Christ			x	x	x							X			
Polycarpeae latifolia Poir.		?	x	x	x	?					X				
Polycarpeae nivea (Ait.) Webb	x	?		x	x	x	x	1							
Polypodium macaronesicum Bobrov	x	x	x	x	x	x	x			X	1		2		
Polystichum setiferum (Forsk.) Moore ex Woynar	?	x	x	x									2		
Prunus lusitanica L. ssp. hixa (Willd.) Franco	x	?	x	x	x								2		
Psoralea bituminosa L.	x	x	x	x	x	x	x		1	1	X	X			
Pteridium aquilinum (L.) Kuhn	x	x	x	x	x	x				1					
Pteridium aquilinum (L.) Kuhn var. capense (Thunb.) Bonap.	x	x	x	x	x	x							2		
Pterocephalus lasiospermus Link ex Buch				x										2	
Ranunculus cortusifolius Willd.	x	x	x	x	x	x	x			X		X	X		
Raphanus raphanistrum L. ssp. raphanistrum	x	x	x	x	x	x	?					X			
Reichardia crystallina (Sch. Bip.) Bramw.				x	?			1							
Reseda scoparia Brouss.		x	x	x	x			2	1						
Ricinus communis L.	x	x	x	x	x	x	x				X	X		1	
Romulea grandiscapa (Webb) J. Gay ssp. grandiscapa = R. columnae	x	x	x	x	x	?	?					X			
Rubia fruticosa Ait. ssp. fruticosa	x	x	x	x	x	x	x				X				X
Rumex acetosella L.		x	x	x	x	x	x			X					
Rumex bucephalophorus L. ssp. canariensis (Steinh.) K.H. Rech.	x	x	x	x	x	x	x						1		
Rumex lunaria L.	x	x	x	x	x	x	x		1	X	1	X	2		
Rumex maderensis Lowe	x	x	x	x	x					X					
Rumex vesicarius L.	x	x	x	x	x	x	x		X						
Salsola vermiculata L.				x	x	x	x	1							

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
Salvia broussonetii Benth.				x								X			
Scandix pecten-veneris L.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Schismus barbatus (L.) Thell. ssp. arabicua (L.) Maire et Weill.				x	x				2						
Schizogyne sericea (L. f.) Sch. Bip.	x	x	x	x	x	x	x	1	2						
Scilla haemorrhoidalis Webb et Berth.	x	x	x	x	x	x	x	2	2		X			1	
Scrophularia glabrata Ait.		x		x										2	
Scrophularia smithii Hornem. ex Bolle ssp. langeana (Bolle) Dalg.		x	x	x						X			X		
Scrophularia smithii Hornem. ex Bolle ssp. smithii				x									2		
Selaginella denticulata L.) Link	x	x	x	x	x					1					
Semele androgyna (L.) Kunth	x	x	x	x									2		
Seseli webbii Coss.	x		x	x	x				2						
Sherardia arvensis L.	x	x	x	x	x	x	?					X			
Sideritis macrostachys Poir.				x									X		
Silene gallica L.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Silene vulgaris (Moench) Garcke	x	x	x	x	x	x	x			X					
Sinapis alba L.	x	x	x	x	x	?	?					X			
Smilax canariensis Willd.		x	x	x			?			X	1		X		
Sonchus acaulis Dum.-Cours.				x	x					X	X	X	X		
Sonchus arboreus DC.		x	x	x						X					
Sonchus asper (L.) Hill				x									2		
Sonchus canariensis (Sch. Bip.) Boul.	?	?		x	x									1	
Sonchus congestus Willd.		?		x	x					X			2	1	
Sonchus oleraceus L.	x	x	x	x	x	x	x				X				
Spartocytisus filipes Webb et Berth.	x	x	x	x											X
Spartocytisus supranubius (L. f.) Christ ex Kunk.		x		x						X				2	
Spergula pentandra L.	x	x		x	x					X					
Stachys arvensis L.	x	x	x	x	x	x	x					X			
Taeckholmia capillaris (Svent.) Boul. = Sonchus leptcephalus Cass.				x	x				1						
Tamus edulis Lowe	x	x	x	x	x				1	1					
Tanacetum parthenium (L.) Sch. Bip.		?		x	x										X
Teline canariensis (L.) Webb et Berth.				x	x								1		

Navn	H	P	G	T	C	L	F	16	17	18	19	20	21	22	set
Teline osyroides (Svent.) Gibbs et Dingw.				x								X			
Teline stenopetala Webb et Berth.	x	x	x	x								X			
Teucrium heterophyllum (L'Hér.) Webb et Berth.	x	x	x	x	x							X			
Tinguarra cerviaefolia Parl.	x	x	x	x								X			
Todaroa aurea Parl. ssp. aurea	x		x	x	x				1			X			
Torilis nodosa (L.) Gaertn.	x		x	x	x	x	x					X			
Trachynia distachya (Hass. ex L.) Link	x	x	x	x	x	x	x								X
Traganum moquini Webb.			x	x	x	x	x	1							
Tragus racemosus (L.) All.	x	x	x	x	x	x	?		2						
Tricholaena teneriffae (L.f.) Link	x	x	x	x	x		x				1				
Trifolium arvense L.	x	x	x	x	x	x	x					X		1	
Trifolium stellatum L.			x	x	x	x	x					X			
Typha domingensis (Per.) Steud.			x	x	x							X			
Ulex europaeus L.				x						1					
Verbena officinalis L.	?	x	x	x	x	x	x		1						
Viburnum rigidum Vent.	x	x	x	x	x					X			2		
Vicia cirrhosa Chr. Sm. ex Webb et Berth.	x	x	x	x	x									1	
Vicia hirsuta (L.) Gray	x	x	x	x	x							X			
Vieraea laevigata (Brouss. ex Willd.) Webb				x								X			
Vinca major L.	x	x	x	x	x								2		
Viola anagae Gilli				x									2		
Viola cheiranthifolia Humb. et Bonpl.				x										2	X
Viola odorata L. var. odorata		x	x	x	x					X					
Visnea mocanera L.f.	x	x	x	x	x		x			X					
Volutaria lippii (L.) Cass.	x	x	x	x	x	x	x	2							
Woodwardia radicans (L.) Sm.		x	x	x	x								2		
Zygophyllum fontanesii Webb	x		x	x	x	x	x	1							

H: Hierro, P: La Palma, G: Gomera, T: Tenerife, C: Gran Canaria, L: Lanzarote, F: Fuerteventura

Dage med to lokaliteter: 1 – plante set på første lokalitet, 2 - plante set på anden lokalitet, x – plante set denne dag

Fuglerapport (Botanisk Forening Tenerife Marts 2008)

Fuglemæssigt sås der ingen sjældenheder på turen, men det lykkedes at se de vigtigste endemer, som laurbærdue, kanariefugl og Blå Bogfinke. Flere så den mere almindelige (Bolle's) Laurbærdue, mens kun enkelte så den mere sjældne Hvidhalet Laurbærdue. Det var heller ikke alle der så den lokale art af vandrefalk: Berberfalken. Turen ornitologiske højdepunkter, var eftersøgningen og fundet af en Blå Bogfinke i tæt tåge, tamme Berberhøns i Barranco del Infierno og aftentrækket af over 1000 Kuhls Skråper nedenfor hotellet i Los Gigantes. Her sås fordelingen af en tele. I alt sås 39 arter, heraf 9 endemer for de Kanariske øer eller Macaronesien (de Atlantiske øer Azoerne, Madeira og de Kanariske øer).

Artsgennemgang:

Kuhls Skråpe (*Calonectris diomedea borealis*): Set dagligt ud for Los Gigantes, med morgentræk mod syd og returtræk om aftenen før solnedgang. Aftentræk på over 1.000 på en time mellem 18:00 og 19:00. Også set ved Punta de Honduras ved Las Eras (under 10), hvor der også blev fundet et kranie. Lokal race for Macaronesien (de Atlantiske øer Azoerne, Madeira og de Kanariske øer).

Silkehejre (*Egretta intermedia*): enkelte set, de fleste fra bussen. Tydeligst på klipper i havet lige øst for Punta del Hidalgo.

(Louisianahejre, *Hydranassa tricolor*: en turdeleger gjorde et forsøg på at se denne amerikanske hejre som er meget sjælden i Vestpalæarktis, men det viste sig for grænseoverskridende at lede efter fuglen ved Playa de las Americas blandt 50.000 badende turister).

Spurvehøg (*Accipiter nisus granti*): Enkelte set, heriblandt en ved hotellerne i Los Gigantes som sås flere gange. Blev også set i Barranco del Infierno. Lokal race for Macaronesien.

Musvåge (*Buteo buteo insularum*): enkelte fugle set næsten dagligt. Par set ved Erjas. Lokal race for de Kanariske øer.

Tårnfalk (*Falco tinnunculus canariensis*): set næsten dagligt. Lokal race for Macaronesien.

Berberfalk (*Falco pelegrinoides*): 2 muligvis 3 fugle set. Den første syd for Los Christianos (Guaza Mountain). I familie med Vandrefalk, regnes af nogle som race af denne.

Berberhøne (*Alectoris barbara koenigi*): mindst set på 3 lokaliteter, bl.a. i Masca-dalen og (mest tydeligt) 3 fugle i Barranco del Infierno, hvoraf 2 (hunner) lod sig fodre. Længere oppe i dalen "sang" en han. Racen findes ud over på de Kanariske øer også i nordøst Marokko.

Foto: Inger Vedel

Stenvender (*Arenaria interpres*): 5 fugle set på klippekysten ved Los Gigantes. Trækfugl.

Sildemåge (*Larus fuscus*): enkelte fugle set lørdag ved Los Gigantes. Også set ved Los Cristianos. Vintergæst og trækfugl.

Middelhavssølvmåge (*Larus michahellis atlantis*); set dagligt overalt langs kysterne. Lokal race for Macaronesien.

Klippedue (*Colomba livea*) hovedparten krydsninger med tamduer, men enkelte rene sås ved sydkysten (El Medano)

Laurbærdue (*Colomba bolli*): Omkring 10 fugle set, på Anaga halvøen, Monte del Agua eller ved Benijo. Endemisk for de vestlige Kanariske øer. Den mest almindelige af de 2 laurbærdue.

Hvidhalet Laurbærdue (*Colomba junoniae*): 3 fugle set, 1 på Anaga halvøen, og 2 ved Monte del Agua. Endemisk for de vestlige Kanariske øer.

Latterdue (*Streptopelia senegalensis*) Enkelte fugle set 2 dage ved Los Gigantes.

Tyrkerdue (*Streptopelia decaocto*) flere set dagligt, bl.a. omkring Los Gigantes.

Afrikansk Tyrkerdue (*Streptopelia roseogrisea 'risoria'*) Minder meget om Tyrkerdue, men stemme anderledes. Hørt og set enkelte gange ved hotellerne i Los Gigantes.

Ensfarvet Sejler (*Apus unicolor*): Set dagligt, endemisk ynglefugl på Madeira og de Kanariske øer.

Gråsejler (*Apus pallidus*): Mindre flokke set på sydøen og i Barranco del Infierno. Muligvis var enkelte mursejlere. Begge er fåtallige som ynglende men almindelig på gennemtræk.

Stor Flagspætte (*Dendrocopus major canariensis*): 1 set og 1 hørt. Lokal race. Fåtalig art som især holder til i fyrreskov. Lokal race for de Kanariske øer.

Kanarisk Piber (*Anthus berthelotti*): Set næsten dagligt, udbredt. Endemisk for Macaronesien.

Bjergvipstjert (*Motacilla cinerea canariensis*): Ca. 10 set ved småvandløb, bl.a. i Barranco del Infierno. Lokal race for de Kanariske øer.

Rødhals (*Erithacus rubecula superbus*): Set eller hørt dagligt. Lokal race for de Kanariske øer.

Solsort (*Turdus merula cabreræe*): Set dagligt. Lokal race for Macaronesien.

Brillesanger (*Sylvia conspicillata orbitalis*): Flest set på sydøen, bl.a. på Guaza Mountain. Meget få syngende fugle hørtes. Det var nok for tidligt på sæsonen. Lokal race for Macaronesien.

Sorthovedet Sanger (*Sylvia melanocephala leucogastra*): Meget få syngende fugle hørtes. Det var nok for tidligt på sæsonen. Sås bl.a. i Barranco del Rio. Lokal race for de Kanariske øer.

Munk (*Sylvia atricapilla heineken*): Set dagligt. Måske en lokal race for de Kanariske øer.

Kanarisk Gransanger (*Phylloscopus canariensis*): Set eller hørt dagligt. Juv. Set ved Los Cristianos. Endemisk for de vestlige Kanariske øer (inkl. Gran Canaria). Standfugl.

Kanarisk Fuglekonge (*Regulus teneriffæe*): Set eller hørt dagligt. Endemisk for de vestlige Kanariske øer.

Kanarisk Blåmejse (*Cyanistes ultramarinus teneriffæe*, tidl. *C. careleus t.*): Set dagligt. Endemisk for de Kanariske øer, nylig skilt fra Blåmejse. Lokal race for Tenerife, Gran Canaria og La Gomera.

Ravn (*Corvus corax tingitanus*): Enkelte set fra bussen især på sydøen. Racen omfatter fugle på de Kanariske øer og Nordafrika.

Stær (*Sturnus vulgaris*): Set ved lufthavnen. Er ellers en meget fåtallig ynglefugl.

Sydlig Stor Tornskade (*Lanius meridionalis koenigi*): 3 set i Las Canadas (bl.a. ved informations centret) og 1 på Guaza Mountain. Lokal race for de Kanariske øer.

Foto: Steen Lauritsen

Spansk Spurv (*Passer hispaniolensis*): Set dagligt.

Stenspurv (*Petronia petronia medeirensis*): Kun set af én deltager i Santiago del Teido mens resten af selskabet besøgte en (dyr) vin- og souvenir butik. Lokal race for Macaronesien.

Foto: Steen Lauritsen

Bogfinke (*Fringilla coelebs tintillon*): Set dagligt i Los Gigantes. Mest udbredt på den nordlige del af øen. Lokal race for de Kanariske øer.

Blå Bogfinke (*Fringilla teydea teydea*). Fundet i tæt tåge på picnicpladsen: Zona Recreativa Chio. I alt sås 3 fugle: 2 hanner og 1 hun. Endemisk for Tenerife og Gran Canaria (med hver sin race).

Foto: Inger Vedel

Gulirisk (*Serinus serinus*): Enkelte fugle set ved Erjos.

Kanariefugl (*Serinus canaria*): Set dagligt. Endemisk for Macaronesien.

Grønirisk (*Carduelis chloris*): En enkelt iagttagelse lørdag.

